

26, 20.09.16
Изм. №

МОСВ
БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ
„ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН“

Вх. № 14-02-310
Планида 26.09 16

ДО
Г-ЖА ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ
БУЛ. "МАРИЯ ЛУИЗА" № 22
ГР. СОФИЯ 1000

ДО
ИНЖ. ГЕОРГИ СЕМЕРДЖИЕВ
ДИРЕКТОР НА БАСЕЙНОВА
ДИРЕКЦИЯ
„ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ
РАЙОН“
УЛ. "ЯНКО САКЪЗОВ" № 35
ГР. ПЛОВДИВ 4020

СТАНОВИЩЕ

от Сдружение „Хидроенергия – Асоциация на стратегическите инвеститори в производството на електрическа енергия от водноелектрически централи в България“

Относно: Проект на План за управление на речните басейни в Източнoбеломорски район 2016-2021г. и нормативна уредба, касаеща използването на водите за производство на електрическа енергия.

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВАСИЛЕВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СЕМЕРДЖИЕВ,**

Сдружение „Хидроенергия - Асоциация на стратегическите инвеститори в производството на електрическа енергия от водноелектрически централи в България“ е сдружение с нестопанска цел по смисъла на чл.1. от Закона за юридическите лица нестопанска цел. Дейността на Сдружението е насочена, от една страна, към подобряване на бизнес климата и условията за инвестиции в производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/, развитие на производството на електроенергия от водноелектрическите централи и увеличение на дела на енергията произведена от ВЕИ, от друга. С оглед постигане на ангажиментите и целите на

България, заложи в европейското законодателство, Сдружение „Хидроенергия“ участва като активен партньор на отговорните институции в процесите на разработване и усъвършенстване на нормативната уредба, свързани с хармонизиране на националното законодателство с това на Европейския съюз, посредством изготвяне на експертни предложения и становища, както и чрез участието в работни групи към съответните институции.

Плановите за управление на речните басейни (ПУРБ) са основен инструмент за управление на водите на басейново ниво и за изпълнение на целите на Рамковата директива за водите и Закона за водите. Те имат за задача да обобщят и анализират наличната информация, да определят екологичните цели за отделните водни тела, да поставят екологичните цели чрез програми от мерки за отделните водни тела и да следят за постигане на крайния резултат – добро състояние на всички води при разумно и интегрирано използване и опазване на ресурсите на водите. ПУРБ представляват документи с изключителна важност, които са насочени към създаване на условия и ред за устойчиво, балансирано и екологосъобразно използване на водите с 6-годишен времеви хоризонт.

Програмите от мерки, които следва да се изпълняват през съответния шестгодишен период са ключов елемент на Плановите за управление. Поради това този раздел от плановите е изключително важен за решаването на идентифицираните проблеми и изпълнението на поставените цели.

При динамичното развитие на сектора на възобновяема енергия, хидроенергетиката остава най-големия генератор на енергия, представляващ 70% от производството във ВЕИ сектора в България. В тази връзка от името на Сдружение „Хидроенергия“ изразяваме подкрепата си за създаването на ясни и обосновани правила и решения, както и прилагането на градивен и разумен подход, изключващ налагането на пълни забрани и прекомерни рестрикции по отношение на хидроенергийния сектор.

По отношение проекта на ПУРБ 2016-2021г., бихме искали да подчертаем професионалния и балансиран подход при изготвянето му. Изготвени са единни критерии за обективно определяне на натиска върху повърхностните и подземните води, което уеднаквява подхода в изготвянето на плановите в различните басейнови райони на управление. Изразяваме подкрепата си и по отношение на голяма част от разписаните в проекта на ПУРБ 2016-2021г. мерки, гарантиращи запазването на доброто екологично състояние на повърхностните водни тела и благоприятния природозащитен статус на зоните за защита на водите по чл.119а, ал.1, т.5.

Бихме искали да насочим вниманието Ви към част от предложенията направени от неправителствени организации, които в голямата си част са необосновани и насочени срещу постигане на планираните цели. Не можем практически да коментираме всички изразени от тях позиции, които касаят хидроенергетиката. Ще си позволим да направим коментар върху официално направено предложение от тяхна страна за *поетапно разрушаване на изградените бентове по реките в България, в т.ч. на р. Марица – бентове като Полатово, 9-ти км, 6-ти км, Маноле, Скобелево и т.н.* Трябва да поясним, че от тези пунктове (бентове) водят началото си основни Главни напоителни канали, като „Ени арк“, „Паша арк“ и други канали обезпечават плодородието и са причина за урбанизацията и развитието на Тракийската низина. Водохващанията на част от тях са

били естествени разклонения, ръкави и меандри на р. Марица. Пропадането на ерозионния базис на р. Марица след средата на 19 век е причината за изграждане на тези каменни бентове, с цел възстановяване на естествените условия и запазване възможността за водозахранване на напоителните канали, оводняващи и напояващи равнинните територии.

Направените от неправителствените организации предложения за поетапно разрушаване на подобни съоръжения са социално, икономически и екологично необосновани, тъй като:

- ✓ Преустановява се възможността за напояване на десетки хиляди хектара от най-плодородните земи, в т.ч. унищожава се оризопроизводството и поминъка на населението в най-урбанизирания район в страната;
- ✓ Изграждането на каменните бентове не е самоцел. Същите запазват (възстановяват) естествените ненарушени параметри на водния обект, с всички положителни екологични последствия за влажните зони и съхраняване на местообитания и запазване възможността за използване на съществуващи от векове напоителни съоръжения;
- ✓ Разрушаването на тези бентове ще доведе до незабавно разпространение на дънната ерозия срещу течението. Разпространение понижението на ерозионния базис на реката ще унищожи растителността и влажните зони в по-горните участъци, ще доведе до загуба на местообитания, ще повлияе на грунтовите подземни води и почвеното плодородие в терасите на р. Марица и най-вече освободената дънна ерозия ще достигне и застраши разположените в по-горни участъци инженерни съоръжения, пресичащи реката. Т.е. пред тези инженерни съоръжения трябва да бъде изграден нов защитен праг за тяхната сигурност и защита.
- ✓ Тези бентове се явяват компенсиращи мерки и съоръжения на настъпилите хидроморфологични изменения в тези водни тела. Те са технически и научно обосновани.

Подобни мерки не водят до достигане на целите на ПУРБ, а точно до обратното. По тази причина същите трябва да подлежат на внимателен прочит, ясна и точна преценка и на отговорна държавна позиция по отношение на вземането на правилно решение.

От друга страна, чрез превратно тълкуване и прилагане на разпоредбата на чл. 119а, т.4. от Закона за водите, касаеща стопански ценни видове риби, се прави опит за въвеждане на забрани за изграждането на МВЕЦ.

Във връзка с определянето на зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми (във връзка с прилагането на чл. 119а, т.4 от Закона за водите), министърът на ОСВ през 2012г. е утвърдил Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми.

До момента, на национално ниво, не са определени критериите за стопанско (икономически) значим вид и респективно критериите за защитена територия определена за опазване на такъв вид. Като най-близкото по смисъл понятие в действащата нормативната база, е понятието "Рибни ресурси" залегнало в Закона за рибарството и аквакултурите (обн., ДВ, бр. 41 от 24.04.2001 г.), където рибните ресурси

се разглеждат, като съвкупност от запасите на всички видове риби и други водни организми, свободно обитаващи или развъждани и отглеждани в рибностопански обекти. Предвидените в Закона за рибарството и аквакултурите мерки за защита на местата за естествено възпроизводство на риба и други водни организми по чл. 15в, както и мерките за опазването и поддържането на рибните ресурси предвидени в чл.30, по същество се отнасят към обявените за стопански риболов язовири. По силата на този закон за стопански риболов могат да се ползват само категоризираните язовири за стопански риболов в съответния район за басейново управление. От гледна точка на категоризацията на водните тела това са само водни тела категория езеро. Водните тела категория „река“, съгласно този закон, се ползват само за любителски риболов.

В потвърждение на тази теза е утвърдението от министъра на ОСВ през 2012г., Списък на стопански ценни видове риби и други водни организми, във връзка с прилагането на чл. 119а, т.4 от Закона за водите.

При тази фактическа обстановка в приложното поле на разпоредбите за стопански ценни видове риби и други водни организми попадат само водни тела категория „езеро“, ясно и конкретно посочени като видове на стр. 3 от министъра на ОСВ списък, представляващи изкуствени водни обекти – *„язовири, бендове и изравнители, канали, баластриерни водоеми, хидропаркове, технологични водоеми на електрическите централи и на други индустриални предприятия или земеделски стопанства, както и специализираните обекти за аквакултури –басейни и други съоръжения, изградени за тази цел.“*

Считаме подобен подход и опит за въвеждане на крайни рестриктивни мерки за изграждане и функциониране на МВЕЦ за некоректен.

Във връзка с опазването на ихтиофауната трябва да уточним, че към момента са налице изключителни съвременни мерки за защита на рибите при ВЕЦ – решетки, насочващо и отклоняващо електрично поле пред решетките, изграждане на съвременен рибен проход за миграция на рибите с възможност за таксация на видовете

Необходимо е да се отчита спецификата на конкретния случай, като начин на усвояване на енергията, екологосъобразност на намерението и др. като се има предвид, че за всяко едно инвестиционно намерение преценката за допустимост по действащото законодателство е предмет на ЕО и ОС. В определени случаи инвестиционното решение може да хармонира с целите на защитената зона – например възстановяване на условията за влажните зони, условията за запазване и развитие на хабитатите, защита на инженерни съоръжения и предпазване от вредното въздействие на водите.

Отношението към околната среда е важен приоритет за Сдружение „Хидроенергия“, затова дейността е насочена към въвеждането нови технологии и прилагане на най-добрите, най-безопасните и най-безвредните за околната среда съвременни решения за усвояване на енергийния потенциал на водите.

Не можем да се съгласим и възразяваме срещу крайните ограничения за изграждане и допълнителни условия за изградените и функциониращи МВЕЦ, за промяна на параметрите и изискванията на водовземане, в т.ч. за отнемането на разрешенията за водовземане.

Уважаема г-жо Василева,

Уважаеми г-н Семерджиев,

Сдружение „Хидроенергия“ апелира за балансиран и прагматичен подход при изготвянето на Плановете за управление на речните басейни 2016-2021г.

В тази връзка в срока за предложения по проекта на ПУРБ 2016-2021г предлагаме:

1. Да не се допуска въвеждане на забрани за издаване на разрешения за водовземане и ползване на водни обекти за МВЕЦ в зоните за защита, в т.ч. забрани за удължаване срока на действието им. В случай, че се достигне до ограничения и забрани, същите да не включват инвестиционните намерения за които към датата на влизането на ПУРБ 2016-2021 г имат влязъл в сила Подобен устройствен план по Закона за устройство на територията. Наличието на влязъл в сила ПУП и ПЗ означава, че тази територия съгласно ЗУТ е предназначена за определения начин на застрояване, след като са извършени и спазени всички законови изисквания.

2. Изразяваме категорично несъгласие и възразяваме за обектите, за които има издадено разрешение за строеж, както и за изградените и функциониращи МВЕЦ да се изменят действащите разрешителни, в т.ч. при удължаване на срока на действието им действие, като се изменят параметрите на водовземане и параметрите на строежа. Крайните искания на НПО за разрушаване на определени части и елементи и за изграждане на други такива са необосновани защото това нарушава технологичната сигурност и режима на функциониране, ще застраши съоръженията и ще доведе до преустановяване на работата им.

3. Да не се допускат забрани и ограничения, в т.ч. в зоните за защита, за използване на водния потенциал на реките за руслови МВЕЦ, когато същите са в ситуационна и връзка с изградени съоръжения – прагове, баражи, изравнители и др., както и при такива които следва да бъдат изградени като защитни съоръжения или като съоръжения за възстановяване на нормалното състояние на речното течение. В условията на финансова необезпеченост трябва да се прояви по-голям прагматизъм към Плана за управление на речните басейни и програмата от мерки към него, насочен към постигне на конкретните цели, с които някои инвестиционни намерения са в хармония.

4. Преосмисляне и изменение на императивните изискванията на чл. 2а от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и чл. 155, ал.1, т. 23 от Закона за водите. Съгласни сме, че следва да се изрази становище от компетентните органи, но то трябва да бъде съобразено с конкретиката и параметрите на намерението и същото следва да бъде предмет на обективна оценка на компетентния орган по ЗООС и ЗБР. Приемаме контролът при ЕО и ОС да бъде завишен, в т.ч. като задължително условие за изготвяне на ДОВОС и ДОСВ за инвестиционните намерения в зоните за защита.

5. Да не се допускат забрана за издаване на разрешителни за водовземане за ВЕЦ в това число и в зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

6. Съгласно утвърдения от министъра на околната среда и водите през 2012г. е списък на стопански ценни видове риби и други водни организми разпоредбите за стопански ценни видове риби и други водни организми обхващат само водни тела

категория „езеро“, ясно и конкретно посочени като видове на стр. 3 от министъра на ОСВ. В случаят се смесват понятията „стопански ценни видове“, със защитени и биологично ценни видове което е недопустимо разширително налагане на ограниченията извън посочения обхват. Отделно от това съвременните технологии включват изключителни съвременни мерки за защита на рибите при изграждане на МВЕЦ.

7. Предлагаме да се обсъди и преосмисли текста на чл. 118ж, ал.1, т.4, чл. 119а, ал.1, т. 1-5 от Закона за водите и §146 от ПЗР на ЗИДЗВ /д.в. бр.58/2015г/. Подобни текстове спират и унищожават развитие на хидроенергетиката и са в разрез с целите на Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, на международните усилия за предотвратяване изменението на климата, приетия широко-машабния пакет от мерки в областта на енергетиката, намерил израз в националното ни законодателство и стратегическите ни програмни документи.

8. Да се извърши внимателен прочит и преценка на крайните изисквания и предложения на НПО и определяне на правилната и отговорната държавна позиция при изготвянето на доклада по ЕО и ОС, решението по ЕО и ОС и ПУРБ.

9. Във връзка с възможността за използване на хидроенергийния потенциал на водите предлагаме да се ползва немският опит и препоръки при изграждане на МВЕЦ в защитени зони, подробно изложен на проведения през м. юли 2010г. двустранен семинар в страната ни. В Германия усвояване на енергийния потенциал на водните течения има ясен приоритет.

В заключение бихме искали отново да подчертаем подкрепата си по отношение на задълбочения анализ на обективната информация, определянето на целите и обосноваването мерки за тяхното постигане, при изготвяне на проекта на ПУРБ 2016-2021г.

Надяваме се, че предложенията ни ще бъдат взети предвид при изготвянето на ЕО и отразени в окончателните Планове за управление на речните басейни в страната и при промени на нормативната уредба.

С уважение

Боян Кършаков
Председател
Асоциация „Хидроенергия“

